

1. אוכלוסיות מיוחדות

1.7 עולים

1.7-2 (עז) "עליות זה להיות" - שבוע עליות במערכת החינוך

1. כללי

שבוע למידה בנושא העליות לישראל שכותרתו "עליות זה להיות" יתקיים במערכת החינוך מיום ראשון, ב' במרחשוון התשע"ח, 22.10.2017, ועד יום שישי, ז' במרחשוון התשע"ח, 27.10.2017. במהלך שבוע זה יילמד נושא העליות לארץ באופן מרוכז במסגרת מקצועות הלימוד השונים וכן באמצעות פעילויות חברתיות.

הנושא השנה מקושר לנושא השנתי של מערכת החינוך: **70 שנה לעצמאות מדינת ישראל** – **70 שנות עלייה**.

מדינת ישראל נבנתה על-ידי עולים שהגיעו לארץ טרם הקמתה ולאחריה. מפעל העלייה הוביל לבניית החברה הישראלית המגוונת ורב-תרבותית, והוא אחד מהמאפיינים המייחדים את עם ישראל ואת מדינת ישראל. רבים בחברה הישראלית הם עולים או בנים ובנות למשפחות עולים, ולהם מורשת משפחתית הנטועה בעלייה לארץ.

במגילת העצמאות נכתב:

"בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי.

לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע שמר לה אמונים בכל ארצות פזוריו, ולא חדל מתפילה ומתקווה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית. מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה חתרו היהודים בכל דור לשוב ולהיאחו במולדתם העתיקה; ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים, וחלוצים, מעפילים ומגנים הפריחו נשמות, החיו שפתם העברית, בנו כפרים וערים, והקימו יישוב גדל והולך השליט על משקו ותרבותו, שוחר שלום ומגן על עצמו, מביא ברכת הקדמה לכל תושבי הארץ ונושא נפשו לעצמאות ממלכתית [...].

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות."

בניית חברה רב-תרבותית מבוססת על הכשרת הלבבות לשם קבלת השונה ועל היכרות עם המאפיינים ועם הקודים התרבותיים של קבוצות האוכלוסייה המרכיבות את החברה.

מדי שנה מצטרפים למערכת החינוך תלמידים עולים ממדינות שונות. עם עלייתם ארצה עליהם לרכוש את השפה העברית, ללמוד בה את מקצועות הלימוד וכן להכיר את המרחב הגיאוגרפי ואת דרכי ההתנהלות החברתיות המקובלות בישראל.

התגייסותם של הצוותים החינוכיים ושל כל באי בית הספר חיונית לשם הצלחת התהליך של קליטת התלמידים העולים ושילובם בקהילה. קליטה מוצלחת מותנית בהיכרות עם מורשת תרבות המוצא של העולים - תרבות הנשמרת בקרב מהגרים שנים רבות לאחר

עלייתם - ובהערכתה. על מערכת החינוך לסייע לתלמידים העולים לשמור על תרבותם ולשמר את שפת ארץ המוצא שלהם כמשאב וכמקור כוח העשויים לאפשר להם את ביטויים הייחודי בד בבד עם השתלבותם בחברה הישראלית.

לימוד על אודות העלויות לישראל עשוי לקדם את הבנת תרומתם של העולים למדינה ואת ההכרה ביתרון של יצירת חברה רבת-תרבותית. חשיבותו של הלימוד היא גם באפשרות שהוא מזמן לתלמידים למצוא נקודות חיבור עם חבריהם העולים, להתבונן בהיסטוריה המשפחתית שלהם עצמם ולעסוק בהיבטים הרגשיים של תהליך ההגירה, תהליך מורכב הכרוך באיבוד המוכר, באובדן היכולת לתקשר בשפת-האם במרחב הציבורי, בפרדה מבני משפחה ומחברים, ולעיתים גם בויתור על ערכים המאפיינים את תרבות המוצא.

2. מטרת שבוע העלויות

- לימוד נושא העלויות והכרת תרומתן למדינת ישראל
- חיזוק תחושת השייכות של התלמידים העולים והעצמתם
- יצירת קשרים קרובים בין כלל באי מוסדות החינוך לבין התלמידים העולים וטיפוח כבוד הדדי
- הכרה בשונות התרבותית כמשאב חינוכי ולאומי.

3. חומרי למידה ופעילויות לשבוע העלויות

לקראת שבוע העלויות הוכנו חומרי למידה בידי צוות האגף לקליטת תלמידים עולים במינהל הפדגוגי, בשיתוף המזכירות הפדגוגית, מינהל החברה והנוער, אגפים במינהל הפדגוגי והמפמ"רים בתחומי דעת שונים: היסטוריה, אזרחות, מולדת, גיאוגרפיה, תנ"ך, עברית – חינוך לשוני ומקצועות האומנות השונים. כמו כן הוכנו פעילויות חברתיות בידי מינהל החברה והנוער.

חומרי הלמידה נועדו לסייע למוסדות החינוך בתכנון הפעילויות והמהלך הלימודי בשבוע העלויות. החומרים מפורסמים באתר האגף לקליטת תלמידים עולים במינהל הפדגוגי, בכתובת זו:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Olim/TokhniyetTalmidimOlim/aliot.htm>

בשאלות אפשר לפנות אל הגב' רויטל דותן, הממונה על ארגון הלימודים באגף קליטת תלמידים עולים, טל' 02-5602977, דוא"ל revitaldo@education.gov.il.